

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

12. Ta grdi jeziček!

j, star grešnik je to. Že apostol Jakob je zapisal: »Jezika noben človek ne more ukrotiti.. Z njim hvalimo Boga in Očeta in z njim kolnemo ljudi, ki so ustvarjeni po božji podobi. Iz enih ust pride hvala in kletev. Ni prav, bratje moji, da se tako godi.«

Ali ni prav, da vzamemo tega nepridiprava tudi v naši šoli malo na piko? Ne bo drugače. Sicer pravijo, da ima najmanjši otrok pri hiši posebne pravice: Nihče mu ne sme nič reči, vsi mu morajo biti pokorni, in celo gorje mu, kdor bi se mu zameril!

Takih pravic si lasti tudi jezik. Pa dali mu jih ne bomo. V naši šoli že ne.

Ali je mari to prav, kar počenja Peter Klada? Kolne, kakpr bi stresal orehe. Pa kako se zna zagovarjati. »Saj so naše slovenske kletvice le mali grehi.« Samo Lah in Ogri in včasih menda tudi Hrvatje da delajo s kletvino smrtne grehe. Ko bi bilo to čisto res? In če bi tudi ne bilo greh! Toliko je gotovo: kletvina je izbruh neotesanosti in podivjanosti prve vrste.

Tisti Miha Hostar pa ne pusti nikogar pri miru. Za vsakega ima pripravljen priimek. Eden mu je tepec, drugi mu je cepec. Pa še grše besede ima: Capin, falot, lump; kar iz rokava jih iztresa. Pa samo za druge jih ima. Če bi pa njemu kdo kaj podobnega rekel! Miha bi mu kosti zrahljal.

Ali najmari pohvalimo Joška Klatovnika? Boljše, da bi ga ne bilo na svetu! Kamor pride, povsod govori same grde, nedostojne besede. Kar je pregrdo za hlev in za svinjak, to mora on prodajati, kjerkoli hodi. Ali je potem kaj čudnega, če svaré starši svoje otroke pred njim? Pa ko bi svoje nedostojnosti vsaj samó zase ohranil! Ali on kuži naprej ko garjeva ovca.

Ivanka Kokodák vé pa za vse napake cele vasi. In s kakšnim veseljem jih pripoveduje! Še ponáša se, da samo to govori, kar je res. Bog varuj, da bi kaj pridevala. To bi bil sevé greh. Resnico pa — pravi — moramo govoriti, da se Boгу ne zamerimo. Ti grda svetohlinka! Samo to nam povej, kaj te brigajo slabosti Sometovega Franceta ali pa Krivčeve Barbe? — Nič. — Kolikor je za nohtom črnega! — Prav nič. — No vidiš...

Slavka Zaletel pa rada več pove kakor je resnica. Zaradi lepšega namreč še malo dodá. Zaradi »lepšega«! Ta lepota je ostudno grda. In še sramotna povrh. In draga. Boš že nekoč okusila, ko bo Občutnikov Janez tudi stopil na noge in te tožil. Pa boš morala preklicati pred cerkvijo ali po časopisih vse, kar si »zaradi lepšega« govorila o njem slabega.

Jerica Trobec ima pa kar svoje vrste pošto. Če pride h Komarjevim, pripoveduje, kaj je rekel Bradačev Pavle zoper Komarjevega Petra; pri Bradaču pa ve povedati, kaj je Komarjev govoril zoper Bradačeve. Obe hiši je že spravila s svojo pošto v ogenj, in ne bo kmalu konec sovraštva. Kaj li ima dekle od tega? Ali ne vidi, kako se je ljudje že boje? Ali ne sliši, kaj govore o nji takrat, ko je ni zraven? Ko pa pride, pa napeljejo govor na vreme in kdaj bo šel dež in na podobno. Vremenu menda vendar ne bo nesla svoje pošte?

Peter Klobasár naj pa tudi sprejme malo nauka. Ta človek namreč ne zna nikdar molčati. Če govore domači, se vedno vtika vmes, kakor bi bil vso modrost sam pojedel. K vsaki, še tako krotki besedi mora on priložiti svojo neslano opazko. Da, še ondaj, če ga pustiš pri miru, ti Peter s svojim jezikom ne bo dal miru. Kar ponosen je na to svojo grdo navado, češ da se nikogar ne boji. Ko bi tak mladič vedel, kako je ljudem njegov pogum odveč. In ko bi vedel, da se povračuje, kakor se posojiuje. In kako grenko je mnogokrat tako povračilo. Toda zaenkrat še ne ve; noče vedeti, niti verjeti noče.

Primerno bi bilo, da bi vam zdaj še popisal Janeza Bahača. Pa kje bahačev manjka? In drugih takih jezičnikov? Kako prav ima že omenjeni apostol, ki imenuje jezik »nepokojno hudobo, polno smrtnega strupa«!

Vek. Skuhala:

Čisto zlato.

Daj mi vendar že enkrat mir! Če ne...«

»Zatožila me boš v šoli in doma, Barbika, saj vem.«

Nasmejal se je Tonček na vse grlo in še enkrat se prav pohlevno dotaknil Barbike, njenega vratu in dolge kite kostanjevih las.

»Pa mi povej, Tonček, ali imaš sploh kaj srca, ko si tako nagajiv, takó siten?«

»Jaz imam srce? Da, Barbika, kaj misliš s tem?«

Mnogi dečki, šolarji, najbrž res ne vedó, da imajo srce v svojih prsih. Skrito je sicer, ni vrat do njega,